

برنامه پیشنهادی دکتر علی اصغر فانی

بسمه تعالی

مقدمه

ارزشها و آرمانهای نظام مقدس جمهوری اسلامی که ریشه در تعالیم انسان ساز مکتب وحی و مجاهدتها و ایثار میلیونها انسان آزاده و مؤمن دارد، میراث گران بهایی است که حفظ و اشاعه آن، رسالتی خطیر برای نسلهای آینده به شمار می‌رود و بی‌شک در این میان، نقش نظام آموزش و پرورش، بسیار مهم و حائز اهمیت است. در دنیای امروز که دشمنان دین مداری، آزادگی و دانایی، به روشهای مختلف ارکان و دستاوردهای انقلاب اسلامی را، به ویژه در حوزه‌های فرهنگی و اعتقادی، مورد حمله‌های ناجوانمردانه قرار می‌دهند، اهمیت و نقش نظام آموزش و پرورش دوچندان شده است.

مراجع و نهادهای سیاستگذار جامعه، با درک صحیح از این موقعیت، همواره دغدغه و توجه خود را در مورد ضرورت تحول و اصلاح نظام آموزشی ابراز داشته اند. رهنمودهای بنیانگذار کبیر جمهوری اسلامی که مسئله فرهنگ و آموزش و پرورش را در رأس مسائل کشور دانسته اند و تأکیدات مکرر مقام معظم رهبری، در آنجاکه آموزش و پرورش را قاعده و اساس نظام جمهوری اسلامی ایران می‌دانند و بر اجرای برنامه تحول و به مرحله عمل رساندن آن تأکید می‌ورزند، از جمله مهم‌ترین دلایل و ضرورتهای تحول بنیادین در این نهاد سرنوشت ساز به شمار می‌رود.

اکنون، جامعیت اسناد فرادستی نظام آموزش و پرورش، شامل: «سیاستهای کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش»، «نقشه جامع علمی کشور»، «فلسفه تربیت رسمی و عمومی»، «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «برنامه پنجساله پنجم توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور» و همسویی بسیار بالای آنها با یکدیگر، فرصتی ارزشمند را در اختیار مدیران ارشد و کارشناسان و معلمان آموزش و پرورش و سایر ارکان سهیم و مؤثر قرار داده است تا موجبات استقرار نظام آموزش و پرورش طراز جمهوری اسلامی ایران را با مزیت‌های رقابتی در سطح منطقه، در افق چشم انداز ۱۴۰۴ فراهم آورند.

به موجب مفاد اسناد فوق‌الذکر، برای اولین بار در تاریخ نظام آموزش و پرورش رسمی در ایران، تمامی نهادهای قانونی متولی سیاستگذاری در کشور، با اجماعی بی‌سابقه، تکالیف قانونی مشخصی را در زمینه تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش عهده‌دار شده‌اند. از این رو، در تهیه برنامه حاضر تلاش شده است تا از همه رهنمودها و اسناد یاد شده استفاده شود. افزون بر این، در جای جای آن، از مفاد «سیاستهای کلی تحول نظام اداری»، «سند راهبردی کشور در امور نخبگان»، «دیدگاهها و منویات مقام معظم رهبری» و «سیاستهای دولت تدبیر و امید و رویکردهای رئیس جمهوری محترم ج.ناب آقای دکتر روحانی در حوزه آموزش و پرورش»، بهره لازم گرفته شده است.

در این برنامه، ابتدا مهم‌ترین چالشهای فراروی نظام آموزش و پرورش کشور با استفاده از مطالعات و پژوهشهای انجام گرفته و نتایج آسیب شناسی‌های میدانی، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است؛ که حاصل آن به دلیل اختصار برنامه، در پیوست درج شده است. سپس مؤلفه‌های اصلی برنامه مشتمل بر: باورها و بایدها، برنامه کلان، راهبرد اصلی، سیاستهای اجرایی و راهکارهای برنامه، در ۱۲ قلمرو مورد اشاره قرار گرفته است.

امید است با استعانت از الطاف الهی و همکاری و تعاون همه نیروهای خدوم و مؤمن آموزش و پرورش و صاحب نظران حوزوی و دانشگاهی، وزارت آموزش و پرورش بتواند گامهای جدی و درخوری را در مسیر تعالی نظام تعلیم و تربیت اسلامی بردارد.

بی شک، همراهی و همیاری نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و سایر مراجع سیاستگذار، نقش بسزایی در این مهم ایفا خواهد کرد.

ومن الله التوفیق

باورها و بایدها

۱- رسالت خطیر آموزش و پرورش، رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و فراهم آوردن زمینه تربیت پذیرنده دانش آموزان در تمام ساحت‌های وجودی،^[1] برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه است. در این فرایند، تربیت دینی و اخلاق‌گرایی، عقلانیت، تدبیر و اعتدال، تقویت هویت ایرانی - اسلامی، در محور اساسی برنامه ها و فعالیت ها قرار دارد.

۲- آموزش و پرورش، به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی، امری حاکمیتی قلمداد می شود که باید ضمن مشارکت‌پذیری و توسعه همکاری‌های بین‌دستگاهی و کاهش تصدی‌گری‌های غیرضرور در بعد اجرا، زمینه تربیت‌پذیری نسل جوان را مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی فراهم آورد.

۳- آموزش و پرورش یک نهاد فرهنگی - اجتماعی است که با ارتقای کارکرد فرهنگی - تربیتی خود، می‌تواند و می‌باید، رسالت خطیر خویش را در تحقق اهداف مهندسی فرهنگی و اعتلای فرهنگ عمومی کشور، جلوگیری از نابسامانی‌های اجتماعی و مقابله با تهاجم فرهنگی و جنگ نرم؛ به‌ویژه با ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی اسلامی ایرانی، به‌خوبی ایفا نماید.

۴- تحول بنیادین در آموزش و پرورش، برای دستیابی به آموزش و پرورش طراز جمهوری اسلامی ایران و پاسخگویی به تحولات محیطی، یک ضرورت اجتناب ناپذیر است و تحقق آن نیازمند عزم ملی و همراهی و مساعدت همه جانبه و نظام مند تمامی نهادها، سازمانها و دستگاه‌های حاکمیتی و سایر ارکان و عوامل سهیم و مؤثر

[1]- ساحت‌های ششگانه نظام تربیت عبارتند از: تربیت دینی و اخلاقی، تربیت زیستی و بدنی، تربیت اجتماعی و سیاسی، تربیت اقتصادی و حرفه ای، تربیت علمی و فناوری و تربیت هنری و زیبایی شناختی.

در نظام تربیت، به ویژه نهاد خانواده و رسانه ملی می باشد؛ که باید در بلندمدت، به صورت مستمر و به دور از شتاب‌زدگی پیگیری شود.

۵- معلم، عنصر اصلی تعلیم و تربیت و عامل اساسی تحول بنیادین است. بر این مبنا، اعتلای منزلت اجتماعی و بهبود وضعیت معیشت معلمان، افزایش انگیزه آنان برای خدمت، ارتقای کیفیت نظام تربیت معلم و توسعه مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان، در اولویت برنامه‌ها قرار دارد و باید زمینه مشارکت حداکثری آنان در فایندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری فراهم آید.

۶- افزایش کارایی و اثر بخشی سازمان بزرگ و گسترده آموزش و پرورش، در گرو بهره‌مندی از مدیران معرب و توانمند، دارای مقبولیت و محبوبیت، با رعایت اصل شایسته‌سالاری و پرهیز از ملاحظات جناحی است. در مدیریت آموزش و پرورش، باید تفکر برنامه‌محوری مبتنی بر یافته‌های علمی - پژوهشی و تجربیات بومی و جهانی و به ویژه بهره‌مندی از نظرات کارشناسی در تصمیم‌سازی مورد توجه جدی قرار گیرد.

۷- اقتصاد آموزش و پرورش، در سنوات اخیر به یک چالش اصلی فراروی مدیریت این نهاد مولد سرمایه انسانی و اجتماعی تبدیل شده است. مدیریت بهینه منابع و مصارف، افزایش بهره‌وری، استفاده حداکثری از مشارکت‌های مردمی و افزایش سهم آموزش و پرورش از تولید ناخالص داخلی (*GDP*)، در طراز کشورهای منطقه، نیازمند همراهی و مساعدت مراجع سیاستگذار فرادستی و شناسایی منابع مالی جدی و متنوع است.

راهبرد اصلی:

«ارتقای کیفیت آموزش و پرورش در همه مؤلفه‌ها و ارکان نظام آموزش و پرورش»

برنامه کلان

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، برنامه کلان و بلندمدت نظام آموزش و پرورش می باشد که در برنامه این جانب، با هدف همگرایی، انسجام و هماهنگی در اجرای «بنیان‌های نظری نظام آموزش و پرورش» مورد توجه قرار گرفته است. [۲]۲

[۲]۲- الگوی نظری نظام آموزش و پرورش شامل تقسیمات زیر است:

الف) بخش‌های اساسی نظام آموزش و پرورش، شامل زیرنظام‌های: راهبری و مدیریت، برنامه درسی، تربیت معلم، تأمین و تخصیص منابع مالی، تأمین فضا، تجهیزات و فناوری و پژوهش و ارزشیابی.

ب) ارکان نظام آموزش و پرورش، شامل: حاکمیت (نهادهای سازمانها و دستگاههای دولتی)، خانواده، نهادها و سازمانهای غیردولتی و رسانه.

سیاستهای اجرایی

- ۱- ایجاد مفاهیم مشترک و عزم ملی برای همکاری هر چه بیشتر نهادهای قانونگذار و دستگاههای اجرایی؛ برای تحقق اهداف تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- ۲- تدوین نقشه راه مدون و یکپارچه و دربرگیرنده همه برنامه‌های لازم برای تحقق زیرنظام‌های سند تحول بنیادین؛ با تأکید بر بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت قوانین و اسناد بالادستی.
- ۳- توانمندسازی نیروی انسانی و افزایش صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و مهارت‌های علمی و تخصصی معلمان.
- ۴- ظرفیت‌سازی نهادی در سطوح مختلف؛ به منظور تقویت دانش فنی، ایجاد انگیزه و جلب مشارکت کلیه عوامل مؤثر، به ویژه نهاد خانواده.
- ۵- اجرای تدریجی، هوشمندانه و به‌دور از شتاب‌زدگی برنامه‌ها؛ متناسب با اولویت و تأمین زیرساخت‌های کلیدی و فراهم آوردن بسترهای اجرایی مورد نیاز.
- ۶- توجه جدی به اقتصاد آموزش و پرورش؛ در همه سطوح تصمیم‌گیری و تلاش برای ارتقای بهره‌وری منابع موجود و تأمین منابع جدید.
- ۷- کاهش تمرکز و تفویض اختیار به ادارات کل استان‌ها، ادارات مناطق و مدارس؛ با تأکید بر تعیین و اجرای استانداردها و شاخصهای مربوط (ملی و استانی).
- ۸- نظارت، ارزیابی و پایش مستمر برنامه‌ها، فعالیتها و نتایج آنها.

برنامه‌ها

الف- ارتقاء رهبری و مدیریت در آموزش و پرورش:

- ۱- افزایش کارآمدی و اثربخشی مدیریت آموزش و پرورش؛ با تأکید بر:
 - چابک‌سازی سازمانی در حوزه‌های صف و ستاد؛
 - استقرار نظام تصمیم‌گیری مبتنی بر کاربست یافته‌های پژوهشی؛
 - اصلاح نظام برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش در سطوح کلان، میانی و خرد؛ متناسب با نقش و مأموریت واحدهای ستادی، استانی و مدارس؛ با تأکید بر کاهش تمرکز؛
 - ارتقای سلامت نظام اداری؛ ترویج قانونگرایی و ا شاعه فرهنگ مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع.
- ۲- طراحی و استقرار مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی استراتژیک آموزش و پرورش.
- ۳- نهادینه کردن برنامه‌محوری در سطوح مختلف مدیریت آموزش و پرورش.

- ۴- طراحی و اجرای الگوی بالندگی شغلی برای مدیران آموزش و پرورش، در سطوح مختلف.
- ۵- طراحی و استقرار نظام توزیع عادلانه و بهینه منابع انسانی، مالی و تجهیزاتی در مدارس.
- ۶- طراحی، تدوین و استقرار الگوی استفاده هوشمند از فناوری اطلاعات و ارتباطات و نظام جامع اطلاعات مدیریتی در آموزش و پرورش.
- ۷- تدوین و اجرای نظام رتبه‌بندی مدارس در دوره‌های مختلف تحصیلی.
- ۸- ارتقای جایگاه زنان در مدیریت‌های عالی و میانی و سطوح کارشناسی و برنامه‌ریزی آموزش و پرورش.
- ۹- طراحی و استقرار نظام تضمین کیفیت در آموزش و پرورش.
- ۱۰- تدوین و ترویج و اشاعه فرهنگ اعتدال در نظام آموزش و پرورش؛ به ویژه در سطوح مختلف مدیریتی.
- ۱۱- ارتقای کارایی و اثربخشی مدارس خارج از کشور با تأکید بر:
 - تقویت کارکرد فرهنگی آنها؛
 - بازنگری ضوابط و مقررات تأمین منابع انسانی مورد نیاز مدارس؛
 - بازنگری برنامه‌های آموزشی و تربیتی مدارس.

ب- منابع انسانی و ارتقای آن:

- ۱- طراحی، تدوین و استقرار «نظام جامع تربیت معلم» در چهاربخش: جذب، تربیت و آماده سازی، نگهداشت و ارزشیابی؛ با تأکید بر فراهم آوردن مشوقهای مؤثر برای جذب افراد مستعد و علاقه‌مند.
- ۲- تسهیل ادامه تحصیل هدفمند معلمان؛ از طریق تدوین برنامه درسی تربیت معلم و بازنگری آموزشهای کوتاه‌مدت فرهنگیان؛ با تأکید بر استقرار نظام پودمانی، ارزیابی و معادل سازی گواهی‌نامه‌های این قبیل دوره‌ها، با دوره‌های بلندمدت.
- ۳- طراحی، تدوین و استقرار تدریجی استاندارد صلاحیت حرفه‌ای و شایستگی‌های تخصصی معلمان و نظام سنجش و رتبه‌بندی فرهنگیان، با هماهنگی مراجع ذی‌ربط.
- ۴- طراحی، تدوین و اجرای نظام تربیت و نگهداشت کارشناس تخصصی در حوزه‌های اداری و ستادی آموزش و پرورش؛ با استفاده از دوره‌های تحصیلات تکمیلی.

ج- بسط عدالت آموزشی و تربیتی:

- ۱- اهتمام برای پوشش کامل دوره آموزش عمومی و برنا مه‌ریزی برای انسداد مبادی بی سوادی، با اجرای قانون الزامی کردن آموزش و پرورش عمومی و بهره‌گیری از روش‌های آموزشی مناسب، به ویژه استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات.

۲- توسعه کمی و کیفی آموزش و پرورش دانش آموزان با نیازهای ویژه (استثنایی)، با تأکید بر باز نگری در روشهای آموزشی و فردی کردن آموزشها.

۳- تهیه و اجرای طرح ساماندهی و ارتقای کیفیت آموزش در کلاس های چندپایه، مناطق محروم و دوزبانه، عشایری، روستایی و مناطق مرزی؛ با تأکید بر طراحی برنامه درسی خاص برای این کلاسها.

۴- غنی سازی برنامه های آموزشی و پرورشی و کیفیت بخشی مدارس شبانه روزی و نمونه دولتی؛ به ویژه در مناطق محروم و روستایی.

۵- توسعه آموزش های پیش دبستانی در مناطق محروم و دوزبانه؛ از طریق منابع دولتی و حمایت از سرمایه گذاری بخش غیردولتی در سایر مناطق.

۶- ایجاد تنوع در فرصت های تربیتی (آموزشی و پرورشی) مدارس براساس تفاوت های جنسیتی و جغرافیایی و استعداد و علاقه دانش آموزان.

د- اعتلای برنامه های آموزشی و تربیتی:

۱- اجرای «برنامه درسی ملی»؛ با تأکید بر متناسب سازی محتوا و حجم منابع درسی، با نیازها و توانمندی های دانش آموزان.

۲- اصلاح و تقویت نظام مشارکت و تعامل بیشتر حوزه های علمیه و دانشگاه ها در تولید برنامه درسی و تربیتی و بهره گیری از ظرفیت بخش غیردولتی در تولید مواد آموزشی.

۳- تدوین و استقرار «نظام جامع مشاوره و هدایت تحصیلی و تربیتی» در کلیه پایه های تحصیلی.

۴- طراحی و اجرای برنامه های لازم برای پاسخگویی به نیازهای فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی محلی و استانی در برنامه های درسی و تربیتی؛ با تأکید بر تحقق بند «ج» ماده ۱۹ قانون برنامه پنجم توسعه کشور.

۵- ارتقای کیفیت آموزش علوم انسانی با مشارکت حوزه های علمیه و نهادها و سازمانهای ذی ربط و استانداردسازی امکانات و نیروی انسانی مدارس.

۶- توانمندسازی معلمان برای طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی بومی و محلی؛ متناسب با نیازها و شرایط اقلیمی و جغرافیای استان؛ به ویژه مناطق روستایی و عشایری در راستای افزایش نقش آنان در تولید برنامه های درسی و مواد آموزشی.

۷- سازماندهی، نظارت و ارتقای کیفیت برنامه های آموزشی و پرورشی در مدارس غیردولتی و آموزشگاه های علمی آزاد.

ه- توسعه فعالیت های پرورشی، تربیت بدنی و غنی سازی اوقات فراغت:

۱- ارتقای مستمر دانش و مهارت های حرفه ای مربیان و کارشناسان و معلمان، برای احیای نقش تربیتی آنان؛ در راستای قانون احیای معاونت پرورشی و تربیت بدنی و با توجه به رویکرد تلفیقی و شایستگی محور، در طراحی و اجرای برنامه های تربیتی.

۲- تدوین و ترویج برنامه های پرورشی مؤثر؛ به منظور ارتقای آگاهی و مصون سازی دانش آموزان در مقابله با تهاجم فرهنگی و آسیب های اجتماعی؛ با استفاده از فناوری های نوین و رسانه ها.

۳- استقرار و توسعه نظام مراقبت اجتماعی و تربیتی در سطح مدارس کشور؛ با تأکید بر تهیه و اجرای طرح گسترش خدمات مداخله ای در زمینه پیشگیری از آسیب های اجتماعی.

۴- استفاده از ظرفیت برنامه های درسی، کتابخانه ها، اردوها و فعالیتهای برون مدرسه، به ویژه مساجد و کانون های مذهبی؛ برای تقویت معرفت و زمینه سازی برای تعمیق باور به معارف الهی و قرآنی.

۵- تدوین و اجرای برنامه جامع و یکپارچه آموزش قرآن؛ اعم از روانخوانی و فهم قرآن در آموزش و پرورش رسمی و عمومی.

۶- ایجاد سازوکارهای مناسب و مؤثر، به منظور اجرای «طرح جامع تقویت و تعمیق فرهنگ اقامه نماز در مراکز آموزشی و تربیتی».

۷- تدوین ضوابط و مقررات ملی جهت تأمین امکانات و ارتقای سطح ورزش همگانی و حرفه ای دانش آموزان.

۸- تدوین و اجرای نظام جامع سلامت دانش آموزی.

۹- گسترش و نهادینه سازی مشارکت دانش آموزان در عرصه های اجتماعی، فرهنگی و عمرانی، در ایام فراغت.

و- توسعه آموزش های فنی و حرفه ای و کارآفرینی:

۱- تدوین و اجرای برنامه جامع کارآفرینی در تمام دوره های تحصیلی.

۲- بازنگری و اصلاح آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی دوره متوسطه؛ با رعایت چارچوب نظام ملی صلاحیت حرفه ای.

۳- توسعه متوازن آموزش های فنی و حرفه ای و مهارتی، بر اساس نیازهای بازار کار؛ با تأکید بر ایجاد سازوکارهای مناسب برای استفاده از ظرفیت آموزشی سایر دستگاه های دولتی (کالبدی و منابع انسانی)، بخش غیردولتی؛ به ویژه تشکل های صنفی و صنعتی.

۴- استانداردسازی هنرستانهای فنی و حرفه ای و کاردانش و اعمال اولویت در تأمین منابع انسانی، تجهیزات و امکانات مورد نیاز آنها.

ز- اقتصاد آموزش و پرورش و رفاه فرهنگیان:

- ۱- مدیریت بهینه منابع و مصارف؛ به منظور افزایش بهره‌وری و شفاف‌سازی عملکرد مالی آموزش و پرورش.
- ۲- تغییر نظام بودجه‌ریزی آموزش و پرورش، به نظام عملکردی و استقرار بودجه‌ریزی عملیاتی.
- ۳- گسترش نقش شوراهای آموزش و پرورش استان ها در تأمین منابع غیردولتی؛ برای رفع نیازهای آموزشی و پرورشی.
- ۴- بهینه‌سازی نظام پرداخت‌ها؛ مبتنی بر شایستگی‌ها و نظام رتبه‌بندی فرهنگیان.
- ۵- طراحی و استقرار نظام جامع خدمات رفاهی، درمانی، مسکن و مصرف فرهنگیان، از طریق تأسیس «سازمان رفاه فرهنگیان».
- ۶- استفاده بهینه از منابع مالی صندوق ذخیره فرهنگیان؛ به منظور اعطای تسهیلات و رفع نیازهای مالی فرهنگیان.
- ۷- طراحی و اجرای نظام خاص بازنشستگی فرهنگیان.

ح- تقویت مشارکت عمومی در آموزش و پرورش:

- ۱- تهیه و اجرای «طرح همکاری و مشارکت دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و عمومی» در اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی.
- ۲- افزایش مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های آموزشی و تربیتی؛ از طریق سامانه‌های تشکلی دانش‌آموزی؛ با تأکید بر استفاده از ظرفیت سازمان دانش‌آموزی، بسیج دانش‌آموزی، انجمن اسلامی دانش‌آموزان و مجلس دانش‌آموزی.
- ۳- تقویت مشارکت تشکلی‌ها و انجمن‌های علمی و صنفی معلمان در برنامه‌های آموزشی و تربیتی و صیانت از حریم حرفه‌ای و حقوقی آنان.
- ۴- اجرای کامل قانون مدارس غیردولتی؛ با تأکید بر تأسیس صندوق حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی و پرداخت سرانه دانش‌آموزان به این مدارس.
- ۵- ایجاد سازوکارهای مناسب برای حفظ و ارتقای مستمر سطح مشارکت خیرین مدرسه‌ساز و واقفین.

ط- بهسازی فضا و تجهیزات:

- ۱- تعیین سیاست‌ها و تدوین ضوابط و مقررات برای ترویج الگوهای معماری اسلامی و ایرانی در طراحی و ساخت فضاهای تربیتی دوره‌ها و رشته‌های تحصیلی مختلف؛ با حمایت مراجع ذی‌ربط.
- ۲- انجام تمهیدات قانونی و تعیین شاخص‌های موردنیاز برای استفاده از زمین‌های مناسب و ساخت فضاهای آموزشی و پرورشی.
- ۳- بازنگری و اصلاح استانداردها و مقاوم‌سازی و متناسب‌سازی فضاهای آموزشی و پرورشی مدارس؛ بر اساس الزامات شرعی و تربیتی و تفاوت‌های جنسیتی دانش‌آموزان.

۴- رفع کمبودهای مدارس در زمینه نمازخانه، تجهیزات آزمایشگاهی و امکانات کتابخانه و افزایش سرانه فضاهای ورزشی دانش آموزان.

ی- ارتقای جایگاه پژوهش و ارزشیابی:

- ۱- تدوین و اجرای نظام جامع حمایت مادی و معنوی از معلمان پژوهشگر و پژوهشگران برتر در حوزه تعلیم و تربیت؛ با اعطای فرصت های مطالعاتی، انتشار یافته های پژوهشی و سایر روش ها.
- ۲- ایجاد و توسعه شبکه تحقیقاتی از استاد تا مدرسه و تخصیص منابع بر اساس موضوعات مورد نیاز هر منطقه.
- ۳- برقراری ارتباط سازمان یافته با حوزه های علمیه و مؤسسات آموزش عالی، در سطح ملی و منطقه ای و بهره مندی از پشتیبانی آنان در اجرای طرح های پژوهشی.
- ۴- رصد نتایج ارزیابی های بین المللی در زمینه کیفیت عملکرد نظام های آموزشی و برنامه ریزی؛ به منظور ارتقای جایگاه ایران در راستای چشم انداز ۱۴۰۴.
- ۵- ایجاد زمینه های لازم برای توسعه اقدام پژوهی و درس پژوهی در مدارس کشور و اعمال نتایج آن در نظام رتبه بندی معلمان و مدارس.
- ۶- ایجاد مرکز اسناد، مدارک و اطلاعات نظام آموزش و پرورش کشور.

ک- خلاقیت و نوآوری:

- ۱- تدوین «سند توسعه خلاقیت و نوآوری در آموزش و پرورش»؛ با تأکید بر حمایت های مادی و معنوی از دانش آموزان و معلمان خلاق و نوآور.
- ۲- ایجاد بانک اطلاعاتی فعال و کارآمد برای ثبت آثار علمی و پژوهشی دانش آموزان و معلمان، برگزیدگان المپیادهای علمی و مهارتی، جشنواره های برتر الگوهای تدریس و ارتباط نظام مند آن با بنیاد نخبگان و سایر مراکز علمی و پژوهشی.
- ۳- تأسیس و تجهیز موزه و نمایشگاه علم و فناوری.
- ۴- تهیه و اجرای طرح ساماندهی طراحی، تولید و توزیع وسایل بازی کودکان؛ با تکیه بر فرهنگ اسلامی - ایرانی و رعایت استانداردهای سلامت و ایمنی؛ با استفاده از ظرفیت کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

ل- توسعه همکاری های بین المللی:

- ۱- تدوین و استقرار طرح جامع توسعه روابط و همکاری های بین المللی آموزش و پرورش؛ براساس نیازهای علمی و پژوهشی؛ به ویژه با کشورهای اسلامی و سازمان های بین المللی مانند آیسسکو، یونیسکو و یونسکو.

- ۲- ایجاد فرصت برای تعاملات پژوهشی و آموزشی معلمان، مدیران و کارشناسان با نهادها و سازمانهای علمی - آموزشی بین‌المللی؛ به ویژه کشورهای مسلمان؛ شامل دوره‌های آموزشی مشترک، رقابتهای علمی و تخصصی، طرحهای پژوهشی، سمینارها و ...
- ۳- توسعه و تقویت حضور هدفمند دانش‌آموزان در رقابتهای بین‌المللی علمی، فرهنگی، ورزشی و مهارتی و کاربست نتایج آن برای ارتقای کیفیت آموزش و پرورش ایران.